

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Корпоративна соціальна відповідальність» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності «Менеджмент», спеціалізації «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності».

Навчальна дисципліна «Корпоративна соціальна відповідальність» має познайомити майбутніх фахівців із загальними закономірностями взаємодії бізнесу і суспільства, з основами їхнього використання в управлінні організаціями.

Актуальність вивчення дисципліни «Корпоративна соціальна відповідальність» в Україні посилюється тією обставиною, що вітчизняне господарське середовище не пройшло у своєму історичному розвитку необхідних етапів, які у західному суспільстві призвели до усвідомлення важливості філософії соціальної відповідальності. Разом з тим, неефективність більшості системоутворюючих інститутів вітчизняного ринкового середовища актуалізує потребу у формуванні національної моделі соціальної відповідальності в межах тріади «бізнес — влада — суспільство».

Предмет вивчення дисципліни — інструментарій формування та функціонування КСВ в організації.

Об'єктом дисципліни є корпоративна соціальна відповідальність як система.

Міждисциплінарні зв'язки.

Дисципліна «Корпоративна соціальна відповідальність» ґрунтується на вивченні таких дисциплін, як «Економічна теорія», «Правознавство», «Соціологія», «Філософія», «Менеджмент», «Економіка підприємства».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Концептуальні засади формування соціальної відповідальності бізнесу.
2. Менеджмент соціальної відповідальності бізнесу.
3. Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі.
4. Міжнародний досвід корпоративної соціальної відповідальності.

Змістовий модуль 1. Концептуальні засади формування соціальної відповідальності бізнесу

Тема 1. Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності. Історія розвитку корпоративної соціальної відповідальності. Суть та значення корпоративної соціальної відповідальності. Внутрішнє і зовнішнє середовище КСВ.

Тема 2. Концепція менеджменту заінтересованих сторін. Організаційне багатство і «стосункові» активи. Матриця заінтересованих сторін КСВ. Переваги корпоративної соціальної відповідальності.

Тема 3. Моделі корпоративної соціальної відповідальності (американська, європейська, японська тощо). Міжнародні ініціативи як чинник формування і розвитку КСВ (Глобальний договір ООН). Вітчизняний досвід становлення КСВ.

Змістовий модуль 2. Менеджмент соціальної відповідальності бізнесу

Тема 1. Корпоративна соціальна відповідальність в системі управління організацією. КСВ як складова стратегії управління та чинник підвищення конкурентоспроможності організації. Моделі аналізу заінтересованих сторін. Впровадження КСВ у практики і процедури компанії. Можливі загрози та шляхи мінімізації ризиків КСВ. Організація діяльності з КСВ. Етичні кодекси. Структурні підрозділи та Комітети компаній у сфері КСВ. Статус, основні функції, кваліфікація, типові обов'язки, професійні стандарти менеджера з КСВ в компаніях.

Тема 2. Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності. Права людини і трудові практики як предмет КСВ. Міжнародні стандарти прав людини (Загальна декларація прав людини, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, Конвенція про права дитини). Стандарти МОП і принципи Глобального Договору у сфері праці. Гідна праця як предмет КСВ. Європейські стандарти у сфері праці. Особливості європейської моделі внутрішньої КСВ. Законодавство України у сфері праці як основа КСВ у відносинах з працівниками. Соціальний діалог і КСВ. Кращі трудові практики та показники внутрішньої КСВ: вітчизняний і зарубіжний досвід. Питання професійної етики.

Змістовий модуль 3. Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі.

Тема 1. Формування складової корпоративної соціальної відповідальності у відносинах з споживачами. Міжнародні ініціативи та законодавство України у сфері захисту прав споживачів. Якість продукції (стандарт ISO 9000). Соціально відповідальний маркетинг.

Тема 2. Формування складової корпоративної соціальної відповідальності у відносинах з конкурентами та контрагентами. Принципи добросовісної конкуренції. Етична поведінка компаній щодо контрагентів по бізнесу. Відповідальне управління ланцюгом постачання. Відповідальне ставлення до інвесторів та дотримання принципів корпоративного управління.

Тема 3. Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами. Історичні аспекти залучення і розвитку громад: від патронату до соціальних інвестицій. Вплив громади на роботу компаній та відповідальність компаній перед населенням. Розвиток партнерств з місцевою владою та громадою. Участь компаній у життєдіяльності громад. Співпраця бізнес-структур з неурядовими організаціями.

Змістовий модуль 4. Міжнародний досвід корпоративної соціальної відповідальності

Тема 1. Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності. Суть та значення відповідального ставлення організацій до довкілля. Превентивний підхід до

вирішення екологічних проблем. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо. Міжнародні документи щодо навколишнього середовища (Цілі розвитку тисячоліття, Декларація Ріо-де-Жанейро тощо) та стандарти екологічного менеджменту (серія ISO 14000). Законодавство України про охорону навколишнього середовища. Міжнародний і український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності.

Тема 2. Інформаційна політика і соціальна звітність. Принципи формування корпоративної інформаційної політики. Побудова системи комунікацій з КСВ. Консультації з заінтересованими сторонами на різних етапах розробки та впровадження стратегії з КСВ та механізм зворотного зв'язку з ними. Ресурси в сфері соціальної звітності. Корпоративні соціальні звіти: сутність, завдання і структура. Міжнародні стандарти звітності зі сталого розвитку (GRI — Global Reporting Initiative / Глобальна ініціатива зі звітності). Особливості соціальної звітності компаній в Україні.

Тема 3. Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку. Відповідальна держава і сталий розвиток. Міжнародний досвід державного регулювання КСВ. Відповідальне споживання. Культура споживання та його вплив на розвиток КСВ. Соціальна відповідальність ЗМІ: вплив на поведінкові моделі в суспільстві. Соціальна відповідальність освіти та науки. Співпраця бізнесу і освіти. Проект міжнародного стандарту з соціальної відповідальності ISO 26000.

Тема 4. Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності. Показники внутрішньої КСВ. Методи та процедури оцінювання ефективності програм КСВ. Модель «Лондонської групи порівняльного аналізу» і особливості її використання. Соціальний аудит. Збалансована система показників. Концепція потрійного результату. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії. Моніторинг ефективності діяльності з організації КСВ. Рейтинги КСВ.